

GRANSKNINGSRAPPORT INTERN KONTROLL 2021

Renhållningsstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppföljning av kontrollaktiviteter	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	4
Nämndspecifika kontrollaktiviteter	6
Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år	14
Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete	15

Sammanfattning

Uppföljning av kontrollaktiviteter

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Observera: På grund av den pågående pandemin är implementeringen av Program för styrning försenad. Detta innebär att granskningen som hör till risken "Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs" utgår 2021. Implementeringen av Program för styrning pågår och bedömningen är att det kommer vara relevant att genomföra denna granskning 2022.

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att brister finns i tydligheten gällande uppdrag och uppgiftsfördelning för chefsledet om vad som ingår i arbetsmiljöansvaret	4. Sannolik	3.Kännbar	12 	Arbetsmiljö – Tydlighet i uppdrag och uppgiftsfördelning för chefsledet om vad som ingår i arbetsmiljöansvaret
Att information om beslut av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige inte når berörda och därmed inte efterlevs	3. Möjlig	3.Kännbar	9 	Information om samt efterlevnad av beslut fattade av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs	3. Möjlig	3.Kännbar	9 	Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument

Risk: Att brister finns i tydligheten gällande uppdrag och uppgiftsfördelning för chefsledet om vad som ingår i arbetsmiljöansvaret

Kontrollaktivitet: Arbetsmiljö – Tydlighet i uppdrag och uppgiftsfördelning för chefsledet om vad som ingår i arbetsmiljöansvaret

Beskrivning av kontrollaktivitet

Framgår det inte tydligt i uppdrag och uppgiftsfördelning för chefsledet om vad som ingår i arbetsmiljöansvaret är risken att det inte efterlevs. Detta kan orsaka stress och ohälsa för medarbetare samt förtroendeskada i form av att bilden av Lund som en attraktiv arbetsgivare påverkas negativt.

Frågeställningar

- Har chefer genomgått Lunds kommuns interna arbetsmiljöutbildning inför eller i samband med att de undertecknar den skriftliga uppgiftsfördelningen?
- Går cheferna om Lunds kommuns interna arbetsmiljöutbildning vart 5:e år?
- Framgår det tydligt av uppgiftsfördelningen vilka arbetsmiljöuppgifter chefen ansvarar för?

Frågorna besvaras med hjälp av enkät till chefer i Stratsys med frågor om genomförd utbildning eller inplanerade utbildning samt upplevd tydlighet i uppdragsbeskrivningar.

Stickprov av 5 st. slumpvis utvalda uppgiftsfördelningar för chefer ska genomföras av respektive förvaltnings HR-resurs.

Kontrollaktiviteten består av två delar:

1. Stickprov av uppgiftsfördelningar
2. Enkät till cirka 100 chefer (främst enhetschefer)

Metod

Stickprov
Enkät

Risk: Att information om beslut av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige inte når berörda och därmed inte efterlevs

Kontrollaktivitet: Information om samt efterlevnad av beslut fattade av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Beskrivning av kontrollaktivitet

Om inte beslut av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige sprids på rätt sätt och når berörda är risken att de inte efterlevs, vilket i sin tur kan medföra brister i verksamheterna samt förtroendeskada.

Frågeställningar

- Får berörda kännedom om beslut fattade av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?
- Vilka rutiner finns för spridning av kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges beslut till nämnderna och kommunens bolag?
- Hur säkras verkställighet/efterlevnad av besluten?

Frågeställningarna besvaras med hjälp av tre olika granskningsmoment:

1. Stickprov av sändlistor rörande beslut fattade av KF/KS (Obs! genomförs endast av kommunkontoret)
2. Granskning av rutiner för att hantera och anmäla ärenden till respektive nämnd
3. Granskning av rutiner för spridning och verkställighet i respektive förvaltning

Metod

Stickprov
Inventering

Risk: Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs

Granskningen som hör till denna risk utgår 2021 eftersom implementeringen av Program för styrning försenats till följd av Corona-pandemin.

Nämnds specifika kontrollaktiviteter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Risk för mutor, jäv, oegentligheter	1. Osannolik	3. Kännbar	3	Kontrollera att det inte förekommer jäv, mutor och oegentligheter
Risk för felaktig fakturering	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Gå igenom befintliga kund kontrakt
Risk för att lagstiftning genererar kostnader som inte kan hanteras i tid	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Uppföljning och analys av kommande lagstiftning
Risk för förorenad mark.	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Kontrollera att vi har rutiner att följa vid utsläpp.
Risk för att målet med giftfri miljö inte uppnås.	2. Mindre sannolik	2. Lindrig	4	Kontrollera befintliga arbetsätt
Risk för ökad miljöpåverkan genom ökade transporter.	4. Sannolik	2. Lindrig	8	Mät om vi får ökad miljöpåverkan genom ökade transporter
Risk för kvalitetsbrister i avtal.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kontrollera befintliga avtal
Risk för bristande kompetens kring informationssäkerhet inkl. GDPR	3. Möjlig	1. Försumbar	3	Undersöka hur många som gått utbildning i GDPR
Risk för att rutiner inte följs	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Kontroll av hur väl personalen följer framtagna rutiner
Risk för att kostnaderna överstiger intäkterna	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Månadsuppföljning mot budget
Risk för felaktigt utbetalda löner	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	Kontrollera att utbetald lön stämmer
Risk för dålig efterlevnad av processer	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Undersöka efterlevnad av processer
Risk att arbetsmiljöåtgärder tar tid att genomföra.	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Uppföljning av framtagna handlingsplaner
Risk för polarisering, trakasserier mm.	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Följa upp framtagna plan
Risk för upplevelse av stress och oro med anledning av pandemin.	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Kontrollera personalens mående under pandemin

Kontrollaktivitet: Kontrollera att det inte förekommer jäv, mutor och oegentligheter

Beskrivning av kontrollaktivitet

Jävskontroll av fakturor, Enkätundersökning.

Frågeställningar

Förekommer jäv? Upphandlar vi på rätt sätt? Förekommer det "svartkörningar"?

Metod

Stickprov
Enkät

Resultat

Uppföljning augusti

Stickprov har gjorts på 15 stycken fakturor från ett underlag på ca 75 fakturor och inte på någon har fel personer attesterat.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Gå igenom befintliga kund kontrakt

Beskrivning av kontrollaktivitet

Gå igenom befintliga avtal med kunder i vårt debiteringssystem

Frågeställningar

Förnyas avtal vid utgång? Uppdateras de mot ökade kostnader?

Metod

Stickprov

Resultat

Avtal angående renhållning är fakturerade från januari med indexuppräknning 2,51 %. Ordinarie gångbanekontrakt är höjda med 5 % från 1 februari i samband med ordinarie prishöjning för gångbanekontrakt. Inge stickprovskontroll av gångbanekontrakt är gjord i apriluppföljningen..

RAPPORT AUGUSTI

Stickkontroll har genomförts på 100 befintliga Gångbaneavtal. Kontrollen visar att det inte finns några större avvikelser jämfört med de fysiska avtalen och informationen som finns i Future.

Har kontrollerat namn, adress, längd, bredd, summa poängtal och antal sopning/vecka.

Kontrollaktivitet: Uppföljning och analys av kommande lagstiftning

Beskrivning av kontrollaktivitet

Halvårs uppföljning och analys av kommande lagstiftning

Frågeställningar

Får vi in alla kommande förändringar i tid?

Metod

Kartläggning

Resultat

Kontrollen visar att det finns en lagstiftning som påverkar verksamheten inom det kommande året. Lagstiftningen gäller producentansvaret på tidningspapper där ansvaret överförs från producenterna till kommunen.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontrollera att vi har rutiner att följa vid utsläpp.

Beskrivning av kontrollaktivitet

Kontrollera att rutinen är uppdaterad och att den är spridd i organisationen. Fråga 15st ur personalen om de känner till och jobbar utifrån rutinen.

Frågeställningar

Finns tillräckliga rutiner för oljesanering?

Metod

Stickprov
Intervju

Resultat

Gäller VR 33

Gällande rutin fanns inte tillgänglig på inloggad men är nu utlagd.

Rutinen berör medarbetare på verkstad och sopmaskinsförare.

Vid kontroll tillfrågades samtliga i verkstad och två sopmaskinsförare av fem stycken samt berörda enhetschefer. Samtliga känner till vad som skall göras utifrån gällande rutin.

Det är alltid enhetschef som tar ställning till hur uppsopet skall tas upp och vart avfallet skall köras.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontrollera befintliga arbetsätt

Beskrivning av kontrollaktivitet

Ta fram en checklista för självskattning och skicka till Jonas, Carina och Chawis chef. Rapport augusti.

Frågeställningar

Vet att verkstaden har bra rutiner. Följs dom? Hur gör serviceförvaltningen för att säkra miljövänligt Kem?

Metod

Stickprov

Resultat

Checklista utskickad. Inkommen från Städservice utan anmärkning. Den egna verkstaden har ej ifyllt checklistan.

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Kontrollaktivitet: Mät om vi får ökad miljöpåverkan genom ökade transporter

Beskrivning av kontrollaktivitet

Plocka ut siffror ur våra system kopplade till kilometer/kärl

Frågeställningar

Blir vi effektivare i vårt uppdrag? Finns det mer vinster att hämta ut genom ytterligare ruttoptimering?

Metod

Utdata från system

Resultat

Utfallet för månaderna januari-mars har varit 0,18 km/kärl. Utfallet för april uppgick till 0,16 km/kärl.

Antal körda kilometer per tömt kärl fortsätter att minska. Detta beror på omläggning av distrikten med förtätning av våra körningar med kärlbilar.

Utfallet för Augusti är 0,18 km/kärl, utfallet för Maj var 0,19 km/kärl så vi har en liten minskning. Under året har kunders önskemål om tätare tömningsintervall varit större än tidigare år, det handlar i huvudsak om plast och pappersförpackningar. Tätare tömningsintervall innebär ökade transporter, det löpande arbetet med distriktplanering för att optimera körning gör att vi inte har någon ökning av transporter.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontrollera befintliga avtal

Beskrivning av kontrollaktivitet

Undersöka avtal där vi är leverantör, stickprov på 10% av avtalen

Frågeställningar

Har våra avta uppdaterats? Går de ihop ?

Metod

Stickprov

Resultat

En genomgång och kontroll är gjord av att KF beslutade taxor finns rätt registrerade i verksamhetsprogrammet future. Befintliga avtal med villkor finns dokumenterat på kundtjänstenheten. Avtalen ska genomgåas inför varje årsbyte. Senast uppdatering är gjord inför 2021.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Undersöka hur många som gått utbildning i GDPR

Beskrivning av kontrollaktivitet

Samla in och kontrollera vilka som gått GDPR utbildning

Frågeställningar

Hur vet vi vilka som gått utbildning?

Metod

Kartläggning

Resultat

Fem personer på Lunds Renhållningsverk gått GDPR utbildning under perioden januari-augusti 2021.

Statistiken, inkl. namn, har tagits fram från kommunens utbildningsverktyg LUVIT.

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontroll av hur väl personalen följer framtagna rutiner

Beskrivning av kontrollaktivitet

Stickprovskontroll via enkät till 20 % av samtliga medarbetare.

Kontroll av att rutinerna reviderats årligen. Redovisas årsvis

Frågeställningar

Har personalen kontroll på rutinerna? Uppdateras rutinerna vid förändring? Förmedlas förändring till berörda?

Metod

Stickprov

Kontrollaktivitet: Månadsuppföljning mot budget

Beskrivning av kontrollaktivitet

Månadsuppföljning mot budget på enhetsnivå

Metod

Utdata från system

Resultat

Resultatuppföljning har gjorts i ordinarie månadsrapport febr-mars och delårsrapport april 2021.

I delårsbokslutet april avviker resultatet positivt med 1, 2 miljoner kronor i jämförelse med budget. Resultatet har förbättras under andra tertialet och uppgår till + 2,5 miljoner kronor en avvikelse mot budget med 5,2 miljoner kronor. Månadsrapporter finns för samtliga månader tom augusti och är planerad resten av året.

Sammanfattande bedömning

 Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontrollera att utbetald lön stämmer

Beskrivning av kontrollaktivitet

Gör stickprov på utbetalda löner för att se att de är korrekta

Frågeställningar

Stämmer utbetald lön? Var ligger det eventuella felet?

Metod

Stickprov

Resultat

Uppföljning april

De flesta chefer gör stickprovskontroller och rimlighetsbedömningar. Löner och ersättningar betalas inte alltid ut i rätt tid. Anställningsavtal och avslut av personal har inte registrerats av Lön och därför har det vid ett flertal tillfällen blivit fel utbetald lön dvs löneskuld har uppstått. Om vi haft bättre rapporteringsverktyg i HR-portalen för att få en samlad information för respektive avdelning/enhet skulle vi kunna göra stickprovskontrollerna på ett effektivare sätt. Frågan har ställts till lönechef för att kunna utföra kontrollen dock utan att frågan hitintills blivit besvarad.

Uppföljning augusti ej gjord

Sammanfattande bedömning

 Avvikelse

Kontrollaktivitet: Undersöka efterlevnad av processer

Beskrivning av kontrollaktivitet

Undersöka hur vi följer avtal

Frågeställningar

Följer vi upphandlade ramavtal?

Metod

Stickprov

Resultat

Augusti uppföljning ej genomförd

Kontrollaktivitet: Uppföljning av framtagna handlingsplaner

Beskrivning av kontrollaktivitet

Tertial uppföljning. Kolla i alla enheters, avdelningars och övergripande handlingsplaner att planerade åtgärder är genomförda.

Metod

Stickprov

Resultat

Uppföljning april

Granskningen har genomförts genom att gå igenom enheternas dokumenterade risk- och handlingsplaner. Resultatet visar att enhetscheferna till stor del följer upp handlingsplanen och markerar vad som är klart, vad som är pågående och vad som ännu ej påbörjats. Granskningen visar att uppföljningen och dokumentationen kan göras på ett mer systematiskt sätt. Förslag på åtgärder är att utbilda och påminna enhetscheferna hur de på ett systematiskt sätt kan följa upp sina risk- och handlingsplaner.

Uppföljning augusti ej gjord

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Kontrollaktivitet: Följa upp framtagen plan

Beskrivning av kontrollaktivitet

Tertial uppföljning av framtagen plan, årlig medarbetarundersökning

Metod

Enkät
Utdata från system

Resultat

Planen beslutas av renhållningsstyrelsen på septembersammanträdet.
Vårens medarbetarundersökning visar dock ingen förbättring inom området.

Sammanfattande bedömning

 Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Kontrollera personalens mående under pandemin

Beskrivning av kontrollaktivitet

Med mini enkät kontrollera personalens mående under pandemin

Frågeställningar

Hur påverkas personalen av långvarig pandemi? Hur är det att jobba på plats under pandemi? Hur är det att tvingas jobba hemma?

Metod

Enkät

Resultat

De kortenkäter som genomfördes med anledning av pandemin under början av året visar inte att det uppstått problem med hemarbete. Inte heller medarbetarenkäten som genomfördes våren 2021 visar att personalen mår sämre efter ett års arbete hemifrån.

Sammanfattande bedömning

 Ej avvikelser

Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år

Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete

Renhållningsstyrelsens kontrollmiljö innehåller kontrollmoment inom riskområdena:

- miljörisker,
- arbetsmiljörisker,
- finansiella risker,
- informationsrisker och
- processer och rutiner.

Kontrollaktiviteterna varierar mellan stickprov, enkäter, kontroll av dokument och kontroller i IT-miljö.

Slutsatsen är att det samlade systemet för intern kontroll fungerar tillfredsställande men att uppföljningen behöver förbättras.